

Nr 199

Av herr Jönsson i Ingemarsgården m. fl., om åtgärder till stödjande av samernas kulturliv.

(Lika lydande med motion nr 157 i Första kammaren)

Vårt land hyser inom sina gränser en minoritet med särpräglad kultur och eget språk, nämligen samerna. För denna befolkningsgrupp gör staten insatser på kulturens område genom nomadskolan, genom radion, genom stöd åt sameslöjden och på andra sätt. Vad särskilt nomadskolorna beträffar må framhållas den mycket stora betydelsen av den särskilda tjänsten som nomadskolinpektör. Det kan dock med skäl ifrågasättas om staten gör tillräckligt för att stödja denna självständiga kultur, som givit inspiration till konstnärliga verk, dels av samerna själva, dels av svenska författare, tonsättare och koreografer och andra konstnärer. För att denna speciella kultur med synnerligen djupa rötter i svensk jord skall kunna fortleva krävs ökade insatser från det allmännas sida. Samma synsätt som lett till inrättandet av Malmfonden och Norrlandsfonden gäller beträffande samerna. En av de viktigaste insatser som härvidlag kan göras är att bereda ökat stöd åt tidningen Samefolket, som sedan 1919 utges av samerna själva, delvis på samiska. Det är allmänt känt att tidningsutgivning i våra dagar är förknippad med mycket stora ekonomiska problem. Så är särskilt fallet med en tidning, som har ett så stort spridningsområde som från Idre till Karesuando. Tidningen Samefolket utgör ett omistligt kontaktled emellan samerna inbördes och emellan samerna och landets kulturcentra. Det måste anses vara en angelägenhet av mycket stor betydelse för Sverige att bereda denna tidning tryggad utgivning och möjligheter att bredda innehållet. Detta torde endast kunna ske genom att medel i avsevärd omfattning beviljas för anställande av redaktör, för tidningens drift och för honorerande av bidragsgivare. På detta sätt kan kulturverksamheten av skapande art bland samerna själva stimuleras på rätt sätt.

Utän tvivel innebär det i dagens Sverige ett visst handikapp att vara same, särskilt för den som kommer från renskötarmiljö. Språkliga svårigheter, långa avstånd och andra förhållanden gör det speciellt svårt för sameungdomen att göra sig gällande. Det synes därför önskvärt att särskilda stipendier inrättas för sameungdomar för vidare studier. Stipendier till författare, konstnärer och andra kulturarbetare bör kunna ges. Bokut-

givning — ej minst på samiska — utställningsverksamhet kring samiska ämnen o. d. måste kunna stödjas. Beträffande den omfattande utställningsverksamheten är man för närvarande helt hänvisad till museernas otillräckliga resurser samt tillfälliga bidrag från vissa större norrlandsbolag och turistindustrien. Detta har stundom lett till en förytligad presentation, som icke gör rättvisa åt det bästa inom gårdagens och dagens samekonst.

Under återopande av det anförda anhålles,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla dels om tillsättande av en allmän utredning rörande villkoren för samernas kulturliv och om stöd för detta, samt att förslag i ämnet sedermera förelägges riksdagen,

dels ock att ett årligt anslag å 100 000 kronor av allmänna medel tilldelas tidningen Samefolket.

Stockholm den 26 januari 1965

Elias Jönsson

i Ingemarsgården

Bo Martinsson

Tore Nilsson

Erik Larsson

i Norderön
